

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta
 dohánytörszédjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyv-
 kereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdár-
 jában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felső szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmiveseknek és szer-
 nyebb javadalmasu hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

**Az előfizetési díj
 mielőbbi beküldését kérjük azoktól,
 akiknek előfizetése lejárt.**

Koleraveszély Bácsme gyében.

**Az alispáni hivatal és a főorvos sür-
 gős intézkedése.**

A kolera a szomszédos Baranyamegyében egymásután szedi áldozatait. Es ennek nagyrészt az ottani hatóság az oka, mely a mohácsi kolerafészket, az ottani dunaparti szénteletet nem helyezte vesztgár alá, holott immár hivatalosan meg van állapítva, hogy a rémes járvány onnan indult gyilkoló körútjára. Az első célirányos és hatásos intézkedés az lenne, ha a dunagőzhajózási társaság mohácsi szénrakodó állomását elzárnák a forgalomtól és a legszükségesebb szénzállítást a báttaszék—bajai dunapart felé irányítanák. Ha pedig ez technikai nehézségekbe ütköznék, akkor az összes hajóknak meg kell tiltani a mohácsi partok érintését.

Jól tudjuk, hogy ez ellen a nagy, hatalmas dunagőzhajózási társaság tiltakozni fog. De a kormánynak az ilyen tiltakozást figyelmen kívül kell hagynia, mert sok ezer ember életbiztonsága fontosabb egy, kötelességeiről megfélekedzet társulat üzleti érdekeinél.

Az elszomorító jelenségek közepette, a

Vád a „Bácsme gyé“ ellen.

Tekintetes Államügyész!

Vádat emelek a »Bácsme gyé« szerkesztősege ellen az állami súlyos törvényeknek két rendbeli könnyelmű megsértéséért.*)

Egyik vádam vonatkozik az ő családi szentség elleni kihágására, melyet pedig még a Zulu Kafferek kodexei is keményen büntetnek. Nálunk még szigorubb §§-ai vannak ennek a visszaélésnek. Ugyanis megszabja a törvény, hogy egyik felekezettől a másikba az áttérés 14 napon kívül és 30 napon belül történhet; vádlott pedig se a kívülről, se a belülről meg nem tartva, Pöstény nevű kálvinista gyermekemet, az első jelentkezésre Pösténynek elkereszteltvén: pápistává tette. Mert tetszik tudni, hogy mi különbség van a pápista meg a kálomista között? Dehogyan tetszik! Pedig igen csekély . . . csupán egy y; a kálvinista hívja magát kereszténynek, a pápista kereszténynek. Egyik középre helyezi a y-t, a másik hátulra. Ha se ide, se oda nem helyeznék, megszűnnék minden különbség, s nem lenne háborgás, sem az encyklika, se a Heidelbergi Káté miatt. Így pedig ezt az ügyetlen y-t árgusi szemekkel kell őriznie a törvénynek s jaj annak, aki meg nem tartja. Hát legyen jaj a »Bácsme gyének« is s méltóztassék rá alkalmazni a 3 hónapi s egy ezer koronányi bírságot. Mivel pedig ezt bizonyára megapellálja, hát én, mint vádló, minden további alkudozás nélkül, beleegyezem, hogy a bírság első felét kapja ő,

*) A »Bácsme gyé« utolsó számában közölt »Gróf Tisza István Pöstényben« tárcacikk címében Pöstény helyett Pöstény nyomtatott.

A cikk folyamában én azt írtam: »bemutatta nekem egy gyanus hitvallásu esperes«, a szerkesztő kihagyta ezt az epithetont. Ezért a két sérelemért kelle az államügyészhez folyamodnom. — H. V.

nagy veszedelem pillanatában megnyugtatólag hatnak azok a radikális intézkedések, melyeket Bács-Bodrogvármegye alispáni, hivatala, dr. Pávlovits Simon vármegyei főorvos okos, céltudatos javaslatai alapján foganatosít.

Az alispáni hivatalnak ez ügyben való sürgős rendeletei a következők:

I.

Az ázsiai koleraveszedelem vármegyénkkel közvetlenül szomszédos Baranya megyében konstataáltván, elérkezettnek látom az utolsó óráját annak, hogy megyénk területét minden elképzelhető tekintetek és körülmények felretevésével mintegy ostromszerű állapotba helyezzük mindennel és mindenki vel szemben azon magasztos célból, hogy megőrizzük vármegyénk egészségügyi állapotának intakt és megközelíthetlen voltát.

Ha nem szigetelhetjük is a veszedelem tartama alatt vármegyénk területét védképpen a külvilággal való érintkezéstől, ha nem zárhatjuk el országos utaink kapuit a vész előtt, de becsülettel, önfeláldozó ügybuzgalommal és legéberebb figyelemmel nappal úgy, mint éjjel álljunk őrt és akadályozzuk meg a betörést. A közlakosság életbiztonsága és egészsége mindennél előbbre való. Mindenek előtt Uraságot mint az elsőfoku közegészségügyi hatóság feje, esetleges szabadságát megszakítva, azonnal székhelyére siessen és a védelmi intézkedéseket vegye kezébe.

A védekezés céljából elsősorban az összes községekben immár megalakult járványbizottság permanentiában maradjon.

Ennek legelső feladata a mintaszerű köztisztaság biztosítása olyképpen, hogy az összes községbeli köztér és utcák számarányához képest felfogadott járványbiztosok a reájuk bizott utcák házaít mindennap legalább egyszer meglátogatni tartoznak azon célból, hogy a 24 óra folyamán felhalmozódni szokott szemét, trágya és hulladék minden házból előzetes fertőtlenítés után a kora reggeli órákban a községen kívül eső s az e célra meghatározott helyre kivitessék. Ne maradjon napközben az egész községben egy tragacsra való szemét vagy hulladék sem. Meg kell értetni a lakossággal, hogy a legveszedelmesebb betegséggel állunk szemben, melynek gyógyító szerumával a tudósok még csak kísérleteznek és hogy még ezidőszert is ezen ellenséggel szemben a legélesebb fegyvert az előzetes óvóintézkedések képezik, melyek közül legelő a köztisztaság, azután a mértékletes, józan és szolid életmód jönnek leginkább számításba. Igen ajánlatosnak tartom a gyümölcs evésnek lehető mellőzését is s arra a lakosság külön is figyelmeztetendő volna.

Szivére kötöm Uraságotnak ez alkalommal azt is, hogy e kérdésben vármegyénk közigazgatásának reputációja forog főleg kérdésben: legyünk az első közt, akik helyt tudnak állani. Az előbbi rendeleteim után ezuttal akaratlanul bár, de kénytelen vagyok ismétlésekbe bocsátkozni, mert hangsúlyozni kívánom, hogy az ivóvíz még a marhalegelő pusztákon is kifogástalan tiszta legyen; az összes utcákon a kutak körül felgyülemlett vizek s pocsolják feltöltések utján eltávolítandók. A legszigorubb ellenőrzéssel maradjon eltöltve a Duna,

a másikat meg adják nekem, t. i. az 1000 koronát. Lássa meg az emberiség, hogy van még önzetlenség a világon.

Vádat emelek másodsor azért, mert tiltott műtétet végzett. — Nem jelenteném fel ha ő »Madame« volna, mert akkor azt magától is kitalogatná az ügyész ur; nem szólnék ha szultán volna, mert akkor joga volna az eunochozás; . . . ámde ő se nem madame, sem nem török, hanem magyar polgár, ki az ilyen műtét miatt szigoruan büntetendő a törvény szerint . . . a feménismus szerint pedig százszorosan.

Bevádolom tehát, hogy fentjelzett gyermekemet nemcsak elkeresztelte, hanem meg is csonkította; és pedig elég kegyetlenül, a legtetszettebb részben . . . a »gyanus« részben. . . Ne tessék, kérem hirtelenkedni a mosolylyal, mert nem oda vág ez ahova az ön finom érzéke gondol. Sőt nem is kutatom, hova gondol, hanem csupán azt mondom, hogy gyermekemben kárt, benne pedig szomorúságot okozott. . . Nem is értem hogy mi szükség volt a gyanus rész kieunocholására? Hiszen ezzel kárt okozott a közönségnek is, nekem is. A közönségnek azzal, hogy megfosztotta egy rébusz megfejtésének gyönyörűségétől, engem meg egy finom vicctől. A közönség valahogy csak kibírja, mert fejthet amenyit akar; de én nem bírom ki, mert azzal az egy viccel kimerült bennem minden humor. . . Humor nélkül pedig a fénylő nappal is, csillag-talan setét éjszaka! . . .

De hát mi volt ez a Rébusz?

A Pöstény című cikkben ez volt: »bemutatta magát nekem egy gyanus hitvallásu esperes« Gyanus hitvallásu! Ez a rébusz, ezt ő kihagyta, s így adta elő: bemutatta magát nekem egy esperes. . . Azt a kutyafáját Államügyész ur, — nem önnek, hanem a szerkesztőnek, hát mi vicc van abban, ha valakinek bemutatja magát egy

esperes? de a gyanus hitvallásban már van vicc. Mert mi történt volna? A kálvinista a zsidóra fogta volna, a zsidó a pápistára; a pápista a lutheránusra; a mormonra s a publikum sehogy se birt volna eligazodni rajta; lett volna általános fejtorés, sutytyomberki célozgatás, ide-oda sandalítás; senki se érezte volna magát sérvtve, mindenki mosolygott volna. — Épen olyan ártatlan kiszólás volt ez, mint a Dalfi gyereké, akit valaki megbarackolt hátul. Fordul erre, arra, de senkit se lát, és végre dühösen úgy kiált: »valakit egye fene meg.« Már pedig vétkezik egészségügy ellen, aki ebben a kolerás világban megfosztja az emberiséget habár egy mosolytól is.

De nem is értem, hogy miért cselekedte ezt a kegyetlenséget? . . . Érzékenykedésből? . . . nem gondoltam, hogy egy szerkesztő olyan érzékenykedő, mint az a szemérmes hölgy, ki a véreshurkát csak setétben bírja megenni. Bátor-talanságból? Nem gondolnám, hogy egy szerkesztő olyan gyáva lehetne, mint az egyszerű csizmadia, ki csak éjjel merete viselni a lopott kalapot.

Tekintetes Államügyész Úr! . . . mindezek megtorlásért kiáltanak az égre, mely ha meg nem történik ezen a földön, hát belehajszol az önmagam elégtétel vételébe, s mely abból fog állni, hogy a szerkesztő minden cikkét rattlerré csinálom, azaz úgy megnyirbálom, hogy nem lesz annak se füle, se farka.

Melyhez hasonló lyókat kíván a Tekintetes Államügyész Úrnak

Kossuthfalván, 1910. szept. 16-án

alázatos szolgálja*)

Hetesy Viktor

*) Ezt, kérem soha se vegye komolyan ebben a demokrata világban.

Tisza és Ferenc-satorna vizének házi használatra való hordása és ivása is; Uraságod pedig használja fel ezen alkalmat, hogy ártézi vagy mély kutak létesítését a községi képviselőtestületek által hozandó határozatok útján mielőbb híztsítsa ott, hol még ártézi kut nincs. A köz- és magánkutakat pedig tartsák mindenütt rendben, fedéllel lássák el és keresztvással a vödöröket, hogy abból ne meríthessen mindenki saját edényével.

A beérkezett jelentések szerint a *járványkórházak* rendben volnának. Van-e minden községben elegendő fertőtlenítőszer, főleg a mindenütt kapható olcsó és hatásos oltatlan mész? Minden oldalról jelentik, hogy a gőzfertőtlenítő gépek is használható állapotba hozattak; felhívom Cimet utána nézni, hogy csakugyan így van?

Ha minden község, minden lakóház oly mintaserűen tiszta állapotba hozatik, mintha a készülődés valami rendkívüli ünnepélynek szólna, akkor nem lesz oka a lakosságnak a kolerától félnie. Intézkedjék Uraságod megfelelő módon az iránt is, hogy a lelkes urak a szószékről is a mértékletes, egyszerű és józan életmód szükségéről szóljanak a hívőkhoz, tekintettel főleg mindennap beállható kolera-veszedelemre. Különös gondot sziveskedjék fordítani a községek szegényebb sorsu lakosaira. Habár községeinkben aránylag csekély a koldusok száma, a községi szegényházokban még elegendő férőhely van, sőt a községek által eltartott vagyontalanokról vezetett szegények lajstromát egyes községekben üresen találtam, nem lévén a községben közsegélyre szoruló szegény vagy koldus, mindazonáltal tudva, hogy a hiányos élelmezés a ruházat fogyatékosága és a kedvezőtlen lakás viszonyok nagy részben elősegítik a kolera fertőzését: *szegényebb sorsuak háza, ugy egyes községek körül letelepedett cigány-putrik fertőtlenítése és tisztántartása okvetlenül szükséges és az keresztülviendő.*

Azután mondja meg kérem mindenkinek, akinek hivatása és hivatalos kötelessége ezen nagy és fontos nemzetközi kérdésben közreműködni, hogy *minden percben helyén legyen: bátorsággal, kitartással, jó kedvvel és ambícióval; a legkisebb mulasztás a legszigorubb megtorlást fogja maga után vonni.* Azért aki előre haladott koránál fogva, vagy heveny, esetleg idült betegség miatt nem érzi magát ezidőszerint a súlyos felelősséggel járó feladatra képesnek, *álljon félre, helyére állítson helyette, nehogy a nem elegendően energikus és precíz eljárás megbosszulja magát a közlakosságon, kinek megóvándó életbiztonsága és egészsége az állam legnagyobb kincsét képezi.*

Szükségesnek tartom, továbbá Uraságod kiválóan gondos figyelmét az idegen forgalomra felhívni. *Minden községbe érkező idegen, ha csak egy-két óráig is a községben tartózkodni óhajt, a községi orvosnak bejelentendő, aki köteles annak egészségi állapotáról személyes meggyőződést szerezni és ehhez képest eljárni.* Természetesnek fogja találni, hogy *minden nyilvános mulatságot, összejövetelt ezennel betiltok, a korcsmák esti 10 órákor bezárandók egy havi időtartamra s. a. t. úgy, hogy a lakosság illetén, majdnem ostromállapotbeli viszonyok létesítésével, mintegy önkéntelenül is a veszély nagyságának tudtára ébredjen.* Ott, ahol a járásban hajóállomás van, az idegen forgalomra nagy gond fordítandó és a gyümölcs és egyéb járványterjesztő tárgyak behozatala fertőzött vidékről a korábbi rendeleteimhez képest megakadályozandó.

Végül midőn még egyszer felhívom Uraságodat, hogy jelen rendkívüli viszonyok között latba vessen minden ügybuzgóságát és felelősségteljes állásának nagy hivatására

való tekintettel személyes közreműködésének egész súlyát, értesitem, hogy az elrendelt védelmi intézkedések felülbíráta céljából a Nagymélt. m. kir. Belügyminiszter ur folyó hó 14-én kelt 132516. sz. intévényével kiküldötte vármegyénk területére *Dr. Kaizer Károly közegészségügyi felügyelő urat, aki a tiszti főorvos vagy helyettesének kíséretében községről-községre járva, személyes meggyőződést fog szerezni arról, vajjon a vármegye közigazgatása és annak közegei foganatosították-e már kellő időben és miképen a már előzetes rendeleteimben foglalt intézkedéseket. Egyben felhívom, hogy a kiküldötteket minden rendelkezésére álló eszközzel támogassa és erről a községi előljárókat is utasítsa.*

A felesleges láрма és közfélelem elkerülése céljából utasítsa *jársorvosát*, hogy minden koleragyanusnak bejelentett beteget *személyesen vizsgáljon meg*, és ha csakugyan koleragyanusnak vagy betegnek találja, jelentse be hozzám, megtéve rögtön a szükséges intézkedéseket, esetleg az ürüléknek felküldése tekintetében is, de tartózkodjék minden oly tünetek mellett megbetegedetteket, amelyben a kolerának egy jelensége sem észlelhető, ami már 1—2 esetben megtörtént és főlöszleges munkát és költséget okozott.

A korábbi rendeleteimhez képest ez utal is 8 naponként jelentést várok az ezen ügygyel összefüggő minden eseményről, főleg járása körmozgalmáról.

Zombor, 1910. évi szeptember 20-án

alispáni szék üresedésben:

Lánczkor

tb. főjegyző.

II.

Vármegyénk területén a kolera-veszély megelőzése ügyében kiadott 28262 számú rendeletem kapcsán szükségesnek tartom a *Duna és Tiszamenti* elsőfoku közegészségügyi hatóságok figyelmét újból és ismételtén felhívni arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályoztassék, hogy a közlakosság a megfertőzött Duna és Tisza vizét a házi használatban és ivóviz gyanánt használja.

Az *összes dunamenti kompátkelekésnél*, továbbá különösen amelyek a *szomszédos Baranyavármegyével közvetítik a forgalmat*, ahol tudvalevőleg a kolera hivatalosan is megállapított — *mindennemű gyümölcsnek, továbbá állati bőrök, ócska ruhanemű és rongynak, valamint toll és használt ágyneműnek behozatalát ezennel betiltom* és utasítom, hogy ezen rendelkezésemet a legszigorubbán ismételtén és azonnal közhírré tétesse és a kompkelzőkkel *sürgősen* közölje, valamint annak pontos betartását ellenőriztesse; a *gombosi átkelésre* nézve pedig, amely bár nincsen közvetlen összeköttetéssel Baranyával, szintén figyelemmel legyen, hogy még *kerülő uton se jussanak* fent említett élelmi cikkek és tárgyak vármegyénk területére.

A legszigorubb óvintézkedések foganatosításáról 8 nap alatt jelentést tegyen.

Zombor, 1910. szeptember hó 15-én.

Alispáni szék üres:

Micháilovits,

főjegyző.

III.

A belügyminiszter urnak folyó évi szeptember hó 12-én 130166/VII. d. sz. alatt kelt rendeletéhez képest értesitem, hogy a koleragyanus betegek ürüléke és a koleragyanus hullák bétartalma ezután *nem a belügyminisztérium vezetése alatt álló bakteriológiai intézetben, hanem, az ezen vizsgálatok céljára ujonnan létesített koleralaboratóriumban fognak megvizsgálatni.*

Hivatkozással az 1904. évi szeptember 16-án 78571/VI. a. szám alatt kiadott 28094/alisp. 1894. sz. alatt közölt B. M. körrendeletre, felhívom tehát, hogy a járásához tartozó községi és körorvosokat, valamint a községek előljáróságát *sürgősen* értesitse, hogy a fent idézett körrendelet 15. §-ában foglalt intézkedések pontos betartásával, a kolera gyanus betegek ürülékét és a kolera gyanus hullák bétartalmát *szeptember 18-ikától* kezdve vizsgálat végett a fentebb említett laboratóriumba az alábbi címzéssel küldjék fel:

•Koleraboratórium•

Budapest

IX. Gyáli-ut 7.

**Méreg, Törékeny, Értéknélkül.
Express.**

Figyelmeztesse egyuttal az illetékes közegeket a vizsgálati anyag csomagolására vonatkozólag a fenthivatkozott körrendelet 15. §-ában foglalt rendelkezések pontos betartására, mert a hiányos csomaglásból származó következményekért az illető mulasztó közegek szigoruan felelősségere fognak vonatni.

Zombor, 1910. szeptember 15-én.

Alispáni szék üres:

Lánczkor,

tb. főjegyző.

Wekerlefalva. (Saját tudósítónktól.)

A napokban koleragyanus betegség történt. Dr. *Pávlovits* Simon vármegyei főorvos megvizsgálta s kijelentette, hogy a betegség nem kolera volt.

Jánoshalma. (Saját tudósítónktól.)

A dunagőzhajózási társaság mohácsi telepéről a napokban négy koleragyanus szénmunkás haza, Jánoshalmára szökött. Dr. *Holländer* Adolf községi orvos szigoru intézkedésére a járványkórházba szállították őket. Az esetről nyomban értesítették az alispáni hivatalt és a főszolgabírószágot. Dr. *Pávlovits* Simon megyei főorvos ideérkezett és a betegséget megvizsgálta.

Bácsalmás. (Saját tudósítónktól.)

Dobos Mihály Jánoshalmi munkás kedden megbetegedett s nyomban meghalt. Az orvosok *kolerát állapítottuk meg.*

Zombor. (Saját tudósítónktól.)

Az alispáni hivatalhoz érkezett jelentések szerint Bácsalmáson és Jánoshalmán kiütött a kolera. Dr. *Pávlovits* Simon kir. tanácsos, főorvos, aki két hét óta éjjel-nappal teszi meg óvintézkedéseit, kedden a két községbe utazott.

Óbecse. (Saját tudósítónktól.)

Dr. *Kováchich* Kálmán tb. főszolgabíró rendeletet adott ki, melyben a közönséget a Tisza-víz veszedelmes voltára figyelmezteti s a szükséges óvintézkedéseket jelöli meg.

Apatin. (Saját tudósítónktól.)

A lakosság nagy rettegésben van, mert a Mohács-csal való hajózási összeköttetés nagy veszély a községre. *Piukovits* Imre jegyző a veszedelem elhárítására minden intézkedést megtett.

Dávod. (Saját tudósítónktól.)

A községünkkel határos pécsi püspöki pusztán tegnapelőtt gyanus megbetegedés történt. Minthogy az uradalomban több olyan mohácsi ember van munkában, akik gyakran hazamennek, községünk elüljárósága fokozott mértékben teljesíti a rendeletben kiadott óvintézkedéseket.

Béreg. (Saját tudósítónktól.)

Az alispán által kiadott rendeletet sürgősen végrehajtották. A lakosságot figyelmeztették, hogy a közeli mohácsi szigetét, a nagy veszélyre való tekintettel kerüljék.

Küllöd. (Saját tudósítónktól.) Dr. *Zátonyi* József orvos az elüljárósággal karöltve buzgó tevékenységet fejt ki a kolera elleni rendszabályok végrehajtásában.

Baja. (Saját tudósítónktól.) Városunk lakosságát rettegesben tartja a folyton növekvő mohácsi koleraveszély. Általános óhaj, hogy a Mohácsról érkező hajóknak Bajánál való kikötését tiltsák meg. Dr. *Kaiser* közegészségügyi felügyelő a napokban ideérkezik.

Temerin. (Saját tudósítónktól.) A napokban egy gyanus beteget jelentettek. Dr. *Jeszenszky* községi orvos *kolerát állapított meg.* Az ürületet Budapestre küldték.

Gróf Tisza István ezüstlakodalma.

Gróf *Tisza* István e hó 19-én ünnepelte szűk családi körben nejével, szül. *Tisza* Ilonával történt egybekelésének 25-ik évfordulóját.

A nevezetes alkalomból az ország minden részéből tömegesen keresték föl üdvözlétükkel a nemzeti munkapárt illusztris vezérét. A szeretet, ragaszkodás és nagyrabecsülés, melylyel a kitűnő államférfiu barátainak és tisztelőinek nagy serege körülveszi, ezuttal valóban impozánsan nyilvánult meg. Ezren és ezren keresték föl üdvözlőtáviratukkal, hogy jókívánságukat kifejezzék. A király se feledkezett meg a dinasztia és a magyar birodalom legerősebb támaszáról, meleghangú táviratban köszöntötte ezüstmenyegzője alkalmából.

Bácsmegeyből is sok távirat ment Gesztre.

Báró Vojnits István a bajaiakhoz.

Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a bajai Nemzeti munkapárt alakuló üléséből táviratban üdvözölte a bácsmegeyi munkapárt vezérét: báró *Vojnits* Istvánt.

Vojnits báró az üdvözlés a következő meleghangú válaszában köszönte meg:

Nagyságos Pártelnök Ur!

A bajai nemzeti munkapártnak a választási küzdelmek lezajlása után tartott első üléséből történt megtisztelő és kitüntető figyelméért sietek hálás köszönetemet nyilvánítani. Adja az Egek ura, hogy működésük ama szép és jó város virágzó fejlődésére eredményekben gazdag és áldásdus legyen. A magam részéről szerencsés leszek, ha régi ragaszkodásomnak és nagyrabecsülésemnek csekély tehetségemhez képest jelét adhatom.

Budapest, 1910. szeptember 13.

Kiváló tisztelettel,
kész hívük
Vojnits István báró.

A bácsmegeyi h. é. vasutakon való vonatsaporítás.

Kovács János, a zentai Agrártakarékpenztár igazgatója fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a bácsmegeyi h. é. vasutakon való vonatsaporítás s a menetrend helyesebb egybeállítására érdekében. Fölterjesztését a vármegye közigazgatási bizottsága is tárgyalta. Minthogy a Máv. igazgatósága a kérelem teljesítését kilátásba helyezte, *Kovács* most újabb fölterjesztést intézett ez ügyben, melyben ezeket mondja:

»Reá mutatok azon anomáliára, hogy Óbecséről, Ada és Moholról, valamint Zentáról és Magyarkanizsáról Szegedre és Budapestre a hiányos és helytelen menetrend miatt az utazó közönség a szeged—karlovi vasutat veszi igénybe s amíg mi hiába könyörgünk újabb összeköttetésért és jobb menetrendért, addig a szeged—karlovi vonalon évről-évre szaporítottak a vonatokat.

Már az a körülmény is, hogy a szeged—karlovi vonalon Szeged és Török-Kanizsa között 7, Szeged és Csóka között naponként 6 és Szeged és Karlova között naponként 5 vonatpár közlekedik, azt mutatja, hogy Magyarkanizsa, Zenta és Óbecse Szegedre és Budapestre utazó közönsége a szeged—karlovi vonalra van terelve, de még feltűnőbb az átterelés, ha figyelembe vesszük azt, hogy a szeged—karlovi vonatoknak Budapest felé és viszont 5-5 vonathoz, ezek között 3-3 gyorsvonathoz van a legkényelmesebb csatlakozása, míg a Bács-Bodrog vármegyei helyi érdekű vasutaknak Budapest felé csak a reggeli és esti gyorsvonathoz, Budapestről pedig csupán a hajnali és a déli személyvonathoz van alig megfelelő csatlakozása.

Nem csoda, ha ily körülmények között a Bács-Bodrog vármegyei helyi érdekű vasutaknak nincs elegendő számu utazó közönsége, mert részben más vonalra van terelve, de meg a meg nem felelő és hiányos összeköttetés folytán csak az és akkor utazik, ha már kénytelen utazni.

Legmélyebb tisztelettel kérem tehát Nagyméltóságodat, kegyeskedjék ez alkalommal az elvi okok félretételével, annak idején kérvényemhez csatolt és Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága által pártolólag felterjesztett menetrendtervezetemenk már a folyó évi téli menetrendbe leendő felvételére a m. kir. államvasutak igazgatóságát utasítani.

Amennyiben pedig ez lehetséges nem volna, addig is míg Szabadka és Óbecse között a negyedik vonatpár beállítatik, kegyeskedjék a m. kir. államvasutak igazgatóságát utasítani, hogy a 4304. számu és 4303. számu személyvonatok menetrendjét akként módosítsa, hogy a 4304. számu vonat Szabadkáról este 7 órakor indítsák, az 8 óra 45 perckor este Zentára érve, 8 óra 55 perckor induljon Óbecsére, ahol 10 óra 30 perckor este érkezék meg, viszont a 4303. számu vonat Óbecséről délelőtt 9 óra 30 perckor indítsák. 11 órakor Zentára érve 10 percnyi tartózkodással 11 óra 10 perckor indulva, 12 óra 50 perckor érkezék Szabadkára.

A mai menetrend szerint ugyanis Szabadkáról délután 1 óra 32 perctől kezdve, másnap reggelig nincs összeköttetésünk Óbecse felé, másrészt pedig az Óbecséről 7 óra 20 perckor induló és Szabadkára délelőtt 11 óra 3 perckor érkező vonatnak semmi értelme sincs, mert semmiféle csatlakozása nincs Szabadkán és nincs is értelme, hogy Óbecséről reggel 3 órai időközben két vonat indítsák.

A bajai munkapárt városfejlesztő programja.

Megírtuk, hogy a bajai Nemzeti Munkapárt a napokban alakuló ülést tartott, melyen városi munkaprogramját is megállapította.

A program, mely a város anyagi, erkölcsi, kulturális, nemzeti és gazdasági érdekeit öleli föl, a következő:

Szomszédos vasuti forgalom Baja—Bátaszék között.
Szinházkérdés és ezzel kapcsolatosan a »Bárány« szállodának jövedelme emelése végettí átalakítása.
Katonaság.
Artézi kutak és ezzel kapcsolatosan az öntözés kérdése.
Törvényszék.
Iparosok árucarnoka.
Téli kikötő.
Állami polgári leányiskola
A polgári fiúiskola államosítása.
Szent István-tér, Sugovicapart rendezése (csatornázás).
A városba vezető országutak.
A méntelep felé a Dunára vezető posványosi ut kiépítése.
Tűzoltósági ügy rendezése.
Járdázás.
Vasuti kert nagyobbitása (Népkert).
Dunai közuti hid.
Általában a közvilágítás jobb tétele. Városi bérház hátulsó részének jobb értékesítése.
A munkásbiztosító törvény az iparosokra nézve felette sérelmes részének megváltoztatása.
Mértékhiitelesítő hivatal.

Legelő céljára teljesen használhatlan ingatlanoknak erdősítés és szőlőtelepítés céljára 15—20 évre egyeseknek leendő átengedése oly feltétel mellett, hogy azokat a kikötött idő lejártával a város közönségének átadni tartoznak.

Kórház. A fogyasztási adók méltányos rendezése.

Az évi költségvetések átnézése.

Népfürdő létesítése.

A nemzeti munkapárt helyi lapjának további fenntartása.

A posványosi vizek lecsapolása.

Az adai községi alkalmazottak fizetésemelése.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tudva azt, hogy lapjuk a közérdeknek mindig készséggel állott rendelkezésére, teljes bizalommal fordulok Önökhöz, hogy helyt fognak adni alábbi közleményemnek, melyben a kellő, — talán némelyeknek kellemetlen — mindamellett igazságos világitásba fogom helyezni a sárgaház alkalmazottainak régóta vajudó fizetésemelési ügyét.

A maga nemében páratlan és nagyszerű határozatot hozott a tekintetes képviselőtestület legutóbbi rendes közgyűlésén, kimondta szótöbbséggel azt, hogy a községi előjáróság kezelő- és segédzemélyzetének fizetési emelése; határozattá tette ezt, dacára annak, hogy tavaly ugyanez a képviselőtestület utasította a községi előjáróságot, hogy a tisztviselők fizetésére vonatkozó szabályrendelet módosítására adja be előterjesztését.

Itt adom át az örök emlékezetnek azok neveit, akik dicső hőstetteket vittek véghez és családunk boldogulásának alapját vetették meg. A »nem adunk!« hozsannáját zengték el:

Nagypál József, Hodik István, Solymosi András, Baráth András, Trombitás Ferenc, Kalmár Antal, Török József, Solymosi Pál, Faragó Mihály, Szollár János, Nádoba Mihály, Jakovlyevits Szimó, Latky József és Engelmann Adolf, 14-en. *Mellette szavaztak:* Beslin Miklos, Merksity Jásó, Gavanszky József, Manojlovics Pál, Radujkov Mitó, Aradszky Ulászló, Kádár Jenő, Király Lajos és Wolf József, 9-en. A szavazás elől ellillantak: Pesznyák József, Gaál János, Kovács György, Török András és Sterbik Péter, 5-en.

Hát tisztelt nem adunkos urak, van itt valami logika? Hopp! Pardon, van! Önök ugyebár szeretetreméltó naivságukkal úgy képzeltek el ezen szabályrendelet módosítását, hogy ki veszik még azt is a számból, amihez csak amugy is csak egyes jóhiszemű és lelki hitelezők útján jutunk. Ugyan miért nem indítványozták mindjárt így ezen változást? Hiszen így hatalmasabb babérkoszoru övezte volna körül bölcsességtől sugárzó fenkölt homlokukat.

Hogy az olvasóközönséget ne hagyjam abban a hiszemben, mintha belőlem az ironikus roszakarat sajtolna ki ilyen kihívást, hát kijelentem, hogyha elhatároznák azt, hogy fizetésünket leszállítják, a legkevésbé sem lennék meglepetve, mert — bocsánat a kulisszaitók elfecsegeéseért — hallottuk egyesektől több ülésen, mint hathatós elutasító indokot hangoztatni, hogyha »nekem elég egy évre 200 forint, minek annak az irnoknak 400 forint?« Meg aztán: »minek hord a felesége olyan szép kalapot, mint a főjegyzőné?« Hát az ily döntő jelentőségű érvekre legméltóbb válasz az volna, ha felelet nélkül hagynám, de erős az előérzetem, hogy ez esetben egyes szapora beszédűek rám fognak azt, hogy csak frázist frázisra halmazok, de ellenérvet nem bírok kisűtni. Óh szolgálatjukra! Önöknek elég 200 forint készpénz. Aláírom. De a jó Istenre kérem, ismerjék el azt is, hogy Önök 50—500 láncc földdel is bírnak s így mindenük bet terem a ruházatukon kívül, próbáljanak különben elültetni egy pár facár nadrággombot, hátha

abból is aratásra ruhaüzlet bujik elő. Ha így sem értik meg, cseréljünk. Önök jöjjenek körmölteni 400 forintért, de ne papucsba, ellenben mocsoktalan ruhában, mi pedig megtenujjuk a szántást, magától értetődik, az adót is mi fizetjük tekintet nélkül az ex-lexre. Ami pedig azt a kalapot illeti, hát, kérem uraim, a mi asszonyaink sajnos, még eddig nem voltak rávehetőek, tekintet nélkül férjeik fő- vagy alállásaikra, arra, hogy görög-dinnyehéjat tegyenek a kontyukra. Az önök szónoki képességének azonban talán engedni fognak. Próbálják meg, hisz' ezzel is már évi 10 koronával felemelnék a fizetésünket.

Nagypál Józseftől, Trombitás Ferenc és társaitól nem is várhattunk ennél magasabb színvonalon álló rosszakaratu gondolkodást. De hogy miért szegődött ennek szolgálatába Ada község első virilis tagja, *Engelmann Adolf* és Ada község plébánosa, *Latky József*, kik eddig mindig pártunkat fogták, ez még mai napig is megféléjésre szoruló rébusz előttünk. Hisz a pótdó lényeges csökkenést mutat s a fizetésből let ugyane címnél előforduló megtakarításból fedeztetett volna, sőt még így is 1960 korona fölőleg maradna.

Hátra van még a szavazástól elillantak névsora, kik az előljáróság gárdájából kerültek ki.

Ugyan mi a manónak reménykedtek ti koldus kenyéren élő munkatársaim, ha még saját előljáróitok is ellenetek fordulnak? Mert az nem mentség, hogy érdekeltek lévén, tartózkodtak a szavazástól, hányszor tették ugyanezt a multban, mikor nem érthette volna őket az önzés vádja. Dehát félnek Nagypál Józsefektől, hogy a legközelebbi választásnál kitessekélik őket, ha férfiasan ellenük foglalnak állást. Különben a közgyám érdektelen volt, de ő is az elillanás bűvös mezejére lépett, tőle ez már nemcsak gyávaság volt, de irigység is, mert az ő fizetését a költségvetés szerkesztője elégnék találta s ezt nem átalotta szóval is kijelenteni. Könyvelő ur! 1000 koronát neki, hisz többet dolgozik, mint ön s talán nagyobb a képesítése is.

Hát kérem, ahol pártpolitikával, intrikákkal, irigységgel kezelik a munkaadók a munkásaik anyagi érdekeit, ott hiába kérünk, könyörgünk és alázzuk meg magunkat. Be kell várnunk a felsőbb helyen tett intézkedést, amely már nem késhet soká, de majd akkor nagyobb összegről lesz szó.

Végül el nem mulaszthatom kifejezni őszinte köszönetemet azoknak, kik átérzve nyomorunkat, a javaslatot pártfogásukba vették, kérem további jóindulatukat is.

Ti pedig sárgaház pirosposzsgás egészségtől duzzadó lakói, huzzátok még az igát velem együtt, míg vagy győzünk, vagy összerokadunk!

A.

Temerini közállapotok.

Előre ki kell jelentenem, hogy én senkit sem személyében, sem hivatalos működésében megtámadni nem akarok, tisztán csak a községbeli visszás állapotokra kívánok rámutatni, tisztán csak az igazság és közjó, közegészségügy érdekében.

Nálunk, Temerinben, e hét elején megbetegedett egy asszony, erős koleragyanus tünetek között. Az orvosi vizsgálat ázsiai kolerát állapított meg. Hogy csakugyan ázsiai koleráról van-e szó, azt a bakteológiai intézet lesz hivatva megállapítani, ahová a beteg váladékát és hányadékát vizsgálat céljából még ezen a napon fel is küldték.

Hogy a hatóság hivatását kifogástalanul teljesítette, ebben az esetben is, az kétséget nem szenvedhet.

Nem is erről akarok én szólni. Hanem szónó akarom én tenni a kórházügyet, s különösen a járványkórház ügyét.

Van a mi községünkben 1896 óta a község kellős közepén egy kórház, a mely azelőtt községvárosa volt.

Az akkori főfogás szerint községvárosának egészségtelen volt, mert állítólag nedves, minden betegség csiráját rejtette magában.

Községvárosának tehát megvette a község az egyik uradalmi szép épületet, s azt átalakítván a célt kellőképpen szolgálja. A volt községvárosa pedig most szolgálja a község ügyét.

S most a kolera intése alkalmából átalakult járványkórházzá, szomszédságában egy iskolának és több családnak. Itt meg kell említenem, hogy a község képviselőtestülete már 907 vagy 908-ban hozott egy határozatot, amelynek értelmében a kórház és a bikaistálló a községen kívül helyeztessék el. A bikaistálló ménistállóval együtt a kórházzal megáruznak egy gyékényen, egy portán. Hogy ennek a határozatnak mindezeideig nincs foganatja, annak az az egyszerű oka, hogy nincs pénz. De hát miért nincs pénz? Miért van más községnek? Igen, mert nálunk a tagosítás alkalmával a közlegelőket, a község ma is meglévő 80 kat. holdján kívül, felosztották, s közöltséget pedig olyan keserves fizetni, mert minálunk mindenki azt az elvet vallja: »Kaparj kurta, neked is lesz.« Nincs tehát se pénz, se posztó, s hadd szenvedjen a közügy akár az egészség, akár a kultura terén, csak egyeseknek meglegyen az a jóleső érzés, hogy néhány kvadráttal több földje van, mint volt tagosítás előtt.

Mint már említettem, a mén és bikaistálló is a kórház területén van, a közbiztonság, köznyugalom és közkerölcs legnagyobb dicsőségére. Hogy az egyetem teljes legyen, meg kell még említenem, hogy a községi kanok (sertések) is ugyanabban a körben vannak bekvártélyozva. Szép egy társaság. Mindezekben kívül a kórházi szolgáló a szomszédos iskolában is teljesít szolgai funkciókat.

Főntebb említem, hogy a köznyugalom, közbiztonság és közkerölcs dicsőségére van mindez így.

No, igen. Az iskola nevel, tanít. Arra törekszik, hogy a gyermekeket olyan jelenetekről távolítsa, amelyek benne olyan képzeleteket keltsenek, melyek ugy a szervezet, mint a lelket izgalmassá tétele által, ezek rovására esnek.

Igen ám, de mielőtt az iskolába bemegy a gyerek, hajt a kanász, a csordás és igen sokszor szemtanui a gyermek ezen állatok fajföntartási üzemleink.

Mindezek természetesen meg nem történhetnének, ha ezek az állatok a községen kívül helyeztetnének el.

A bikák viaskodása pedig megborzongatja még a felnőtt emberek hátát is. Igen kellemes az, mikor két nekivadult bika a község kellő közepén végzi párviadalát a közönség rémülete mellett. S még kellemesebb az, midőn a kórházba befogott örültek ordítósaikkal megzavarják a körülakók éjjeli nyugalomát is. A ménnek fedeztetéséről, amely az istálló udvarán, tehát szintén a község kellő közepén és igen sokszor tárt kapu mellett történik, már nincs mit szólni. Hogy ezeken az állapotokon azért nem lehet változtatni, mert a község szegény, okul el nem fogadható.

Temerin községének 19,000 kat. holdja van, amelyből 4500 kat. hold uradalmi birtok ugyan, de amely most már szintén hozzájárul a közöltségek fedezéséhez. Hogy talán valami sokat áldozna a község iskolákra, vagy más célokra. Hiszen iskolánk sincs. Egyik másik tanteremben 150—180 tanköteles iratkozik be. S mennyi a be nem iratkozottak száma?

Egy község, amely 10.000 lelket számlál és 19—20 ezer holdas határral bír, mindenkor képes arra, hogy ugy az egészségügyet, mint más ügyeit rendes karban tartsa. Hogy pedig a fentebb felsorolt állapotok a valóságnak mindenben megfelelnek, azt bizonyítani nem szükséges, bár bizonyítani bírom, mert nálunk mindenki látja, hogy pedig miért nem tesznek erről azok, akiknek ez hivatásuk s erre tehetségük és hatalmuk is van, annak csak a jó Isten a megmondhatója. Mindazáltal reméljük, hogy a jövőben ezek az állapotok megszűnnek, aminek megszün-

tetésére az arra hivatott tényezők, minden tőlük telhetőt el fognak követni.

K. A.

Jánoshalmán nincs kolera.

Jánoshalmáról jelenti tudósítónk, hogy a Mohácsról ideszökött szentelepi munkások az orvosi vizsgálat nem találta koleragyanusoknak.

H I R E K.

... *Iszunk egyet!*

Életsorsunk eldőltevel

Jó pártfogó sokat érhet.

Ki jól ütötte a vasat:

Eredményt csak az remélhet ...

Protekción ellenében

Pusztá érdem alig nyerhet —

A vesztő fél zugalódik:

„Ha már buktunk, iszunk egyet!”

Választások alkalmával

Egy-két többség nagyot számít.

Jelölt ügye ingadozik —

A voksadó: ígér, amit ...

Vannak még derék emberek,

Akik nem hajhásznak kegyet.

— Győztél fiam? Hála Isten!

Szültői gond több rád nincsen:

„De már erre iszunk egyet!”

Lantos.

Egy kis leány naplójából.

Szeptember 15.

Édes Naplóm! Le sem irhatom, hogy milyen boldog vagyok. Ezeket a sorokat már mint egy napos postás írom.

Az édesmama hosszabrá csináltatta a szoknyámat és így most legalább is tizenhat évesnek látszom. A kisasszonyok, akiket én nénikéknek szólítok, mert mindenre tanítanak, ugy mint az iskolában a nénikék, nagyon kedvesek hozzám. Az egyik ugy hasonlít az én Berta nénimre a polgáriból. Pápaszemet hord és mindig keresi a ceruzáját, pedig mindig az asztalon van, épen ugy mint a Berta néni. A különféle rovatlapokat már jól tudom vezetni; legfeljebb abban tévedek, hogy nem oda rovatlok, ahova kell.

Ami engem legjobban érdekel, az a telefon. Azt mondták, hogy üljek oda, nem kell mást tudnom, csak ezt a három szót: Központ! Megvan! Végeztek? Ezt is könnyen megjegyeztem magamnak, csak a nagy izgalomban, ha valaki csöngetett, mindjárt megkérdeztem, hogy megvan-e? Az illető uri ember (mert más nem lehetett, olyan szépen beszélt, azt mondta: »csókolom a kezeit«) kérdezte, hogy mi volna meg? hát az ... izé és hogy más nem jutott az eszembe, hát azt mondtam, hogy a »központ.«

— Hiszen azt keresem — válaszolta — ki beszél ott, nagysád? (már megint milyen kedves volt.)

Mondtam, hogy én az Olga vagyok. A nénikék ugy nevettek. Elvették tőlem a kagylót. Nem engedték meg, hogy tovább beszéljek azzal a fiatalemberrel. De ők hogy nevetgéltek. A fiatalabb nénike kiment a fiúkébe, abba a nagy szekrénybe, pedig ott nagy sötét volt. Én pedig csak hallgattam. Valami felavatásról volt szó.

Amikor elvégezték a beszélgetést, megint visszaültem a helyemre. Ahányszor csak leesett egy kis berregéssel a jelző táblácska, amelyiken

szám volt, én mindig visszattem. Megtanultam én már otthon mindent a helyére tenni. De a tábláskák folyton csak leestek, alig tudtam győzni a sok munkát. Erre a nénikék már megint úgy nevettek. Kinevettek. Az mondották, hogy rögtön jelentkezzem. Erre én nagyon megijedtem, hogy a pirincinek vagy hogy hívják, kell jelentkezni, épen úgy mint az iskolában, ha rosszat csináltam a nénikének, vagy az igazgató-néninek. Akkor aztán nem volt ebéd. No de hál' Istennek, nem kellett a pirincinek jelentkezni. Ők ültek a telefonhoz.

Este hat óra után bekövetkezett az, amiről a nénike ma beszélt. Felavatták! Rátették a kagylót a fülemre és azt mondották, hogy én csak hallgassak. Mariska néni a másik kagylóhoz ült, a nénike pedig kiment megint a szekrénybe. Sorba gratuláltak nekem a kisasszonyok és urak, kívánták, hogy száz esztendeig legyek telefonos kisasszony, a másik ur, hogy az Isten sokáig éltesen, a harmadik, hogy szeretne nagyon látni. Erről azt mondották a nénikék, hogy nagyon hamis fiatalember. Ismerem én őket mondottam a nénikéknek, hogy utánunk is járt egypár ilyen, ha kijöttünk az iskolából, de soh'se tudtak utolérni bennünket, mert mindig a hátunk mögött maradtak. Ugy ám. Én pedig mindig hátra néztem, birnak-e még velünk lépést tartani. A gratuláció után az indiai bácsi gramafonozott, a péterváradit pedig olyan szépen énekelt szerbül, hogy »bres te be...« Ezt a nótát én nagyon szerettem, mert én mala srbkina vagyok.

Csókollak édes Naplóm. Olgica.

Igaz, a Jancsi, aki mostmár hetedikbe jár, mert átment szegényke, megígérte, hogy eljön értem, de nem jött a rossz. Majd írok neki egy portós levelet.

Elleste: Marci.

Bezeredy államtitkár Szabadkán. *Bezeredy* Viktor belügyi államtitkár nejevel kedden Szabadkán volt, ahol *Purgly* Sándor főispánt látogatta meg. A vonatnál a főispán, *Biró* polgármester, dr. *Janiga* János országgyűlési képviselő várták.

A kalocsai érsek nagybeteg. Kalocsáról jelentik, hogy *Várossy Gyula* kalocsai érseket, a köztiszteletben álló, szentéletű egyházfejedelemet, aki ütőerelmesedésben és szivbajban szenved, vasárnap délelőtt oly heves asztmatikus roham lepte meg, hogy fuldokolni kezdett. A nagybeteg érsekhez elhívták *Hüffner József* és *Kurz Gyula* kalocsai orvosokat, akik megállapították, hogy az érsek állapota annyira súlyos, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. Rosszullétet érezvén, az érsek azonnal megáldozott és felvette az utolsó kenet szentségét, majd latinnyelven lediktálta a pápához küldendő következő táviratot:

»A nagyon beteg és halárravált kalocsai érsek Szentséged apostoli áldását kéri.«

Ezután felolvastatta magának a haldokló püspök imáját s a vonatkozó feleleteket és rendelkezéseit határozottan megadta. Délután egy órakor az érsek eszméletét veszítette és csak este hat órakor tért magához. Ekkorra már megérkezett Rómából a pápa áldása. Az éjjelt az érsek már nyugodtabban töltötte, ugyszintén a többi napokat is. Állandóan körülötte vannak testvérei: *Várossy Károly* és *Tivadar*, ezek családjai, valamint a káptalan tagjai és az udvari papság. Kalocsára érkezett *Kétylly Károly* dr. egyetemi tanár.

A kalocsai érsek betegágyánál az orvosok konziliumot tartottak, amelyben résztvettek *Kétylly Károly* budapesti egyetemi tanár, *Verebély László* dr. budapesti egyetemi magántanár, továbbá *Hüffner József* és *Kurz Gyula* kalocsai orvosok. Az orvosok megállapították, hogy a beteg, kinek szervezete rendkívül erős, szerencsésen kiállotta a súlyos asztmatikus rohamot és közvetlen baj nem fenyeget. A beteg állapotában a mai nap folyamán javulás mutatkozott. Az érsek szivbaja azonban, — amely februárban lépett fel először fenyegetőleg — előrehaladt, a szivbillentyű elég-

telenül működik, a tömlőben izzadmány maradt vissza. *Kétylly* tanár az eddigi oxigénfürdőket megszüntette és elrendelte, hogy az érseknek digitalist adjanak.

A német császár négy napi tartózkodás után hétfőn hagyta el Bácsmegeyével határos Karapánca-szigeti vadászterületet. A vadászat jól sikerült. A császár összesen 8 szarvast lőtt. A szándékolt nagyszabású népnepélyek a koleraveszély miatt elmaradtak; de azért voltak egyes csoportfölvonulások, melyekben a fejedelem sokáig gyönyörködött.

Regőcze község küldöttsége a pénzügyminiszteriumban. Regőcze község nagyobb küldöttségét vezette e hó 15-én *Latinovits Pál* orsz. képviselő, lapunk vezére, *Pótsa Ferenc* pénzügyminiszteri tanácsos elé, akit arra kért, hogy a bor- és husfogyasztás ügyben fölmerült egyes jelenségeket a község kívánsága szerint intézze el. A miniszteri tanácsos méltányolván az idei rossz szőlőtermést a kérelem teljesítését megígérte. A küldöttség tagjai nagy örömmel vették ezt tudomásul. *Latinovits Pálnak* meleg szavakkal köszönték meg ez ügyben való fáradozásáért.

Az új pénzügyigazgató üdvözlése. *Fodor Mihály* zombori kir. pénzügyigazgatót *Ujvidék* város legutóbbi közigazgatási ülésén *Matkovits Béla* főispán meleg szavakkal üdvözölte, érintvén a pénzügyigazgatónak eddigi elismerésméltó munkásságát.

A zentai polgármester, *Csárich Géza* a napokban kezdte meg 6 heti szabadságát.

A szegedi közjegyzői kamara elnökévé újból *Mezey Zsigmond* kir. tanácsost, kulai közjegyzőt választotta meg egyhangulag, nagy lelkesedéssel.

Kormánysegély a topolyai iskolák részére. Topolya község legutóbbi képviselő-testületi ülésén elhatározták, hogy a kormányt az iskolának állami segélyben való létesítésére kérik meg, mert a község már most is 5% helyett 22% iskolaadót fizet.

Az adai jegyző jutalmazása. Ada község és a tanítók közt legelőjuttalék ügyben hosszadalmas pör folyt, melyet a község nyert meg. Minthogy ez *Király Lajos* jegyzőnek köszönhető, a község — mint levelezőnk írja — ezért a fáradozásáért 500 koronát szavazott meg.

A zombori polgáriskolához 27 pályázó közül *Horváth Dezső* óbecsei tanárt, a tanárikar egyik kiválóan képzett tagját választották meg.

Tanítói kinevezések. Az érsek *Ackermann István* Küllődre, *Zaponiel Ida* Bátmonostorra, *Raichl Ferenc* Bócsára és *Csongrádi Etel* Bajmokra tanítókul való megválasztását jóváhagyta.

A tataházi népiskolához *Borovánszky Irént* tanítónővé választották meg.

Nyugalomba vonulás. Két kiváló apatini tanerő: *Payerle József* és *Wetschl Irma* vonult 33 évi sikeres működés után a jól megérdemelt nyugalomba.

Adótitsterek előléptetése. A pénzügyminiszter *Gujás József* korponai adóhivatali ellenőrt adóhivatali segédde a zombori adóhivatalhoz, *Csejthely István* bajai adóhivatali gyakornokot a titeli adóhivatalhoz kinevezte.

Kinevezés az apatini iskolához. A válás és közoktatásügyi miniszter az apatini állami iskolához *Schreiber Hermina* okleveles tanítónőt nevezte ki.

A zsabylai állami elemi iskolához a közoktatásügyi miniszter *Stötzer János* tanítót kinevezte.

Megsemmisített iskolaszéki választás. A topolyai róm. kath. tantestület a most alakult iskolaszékbe *Takács Elek* és *Karácsonyi Antal* tanítókat választotta meg. A választást azonban megfélebezették, mert arra nem volt minden tanító és tanítónő meghíva. Az érsek meg is semmisítette a választást. Az új választáson *Sulyok János* és az iskolatestvérek igazgatója, *Gebhard* testvér lett megválasztva.

Házasságok. Dr. *Bugárszky* Nenád kulai ügyvéd eljegyezte *Popovits* Milla kisasszonyt, dr. *Popovits István* zombori városi orvos leányát.

Schwarczer Jenő, a Zentai Agrártakarék-p. főtisztviselője e hó hó 20-án tartotta esküvőjét *Spitzer* Erzsébet kisasszonnyal, dr. *Spitzer Mór* ügyvéd leányával.

Erdélyi Mór ujvidéki fogtechnikus feleségül vette özv. *Janovits* Ignácét.

Vigh Rezső hódmezővásárhelyi építész e hó 17-én vette feleségül *Bászler Annát*, Apatinban.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Öngyilkos 10 éves fiu. *Kis Ferenc*, *Kis Keresztély* csurogi földműves gyermeke folyó hó 19-én — mint levelezőnk írja — a padláson felakasztotta magát és meghalt. Tettét állítólag azért követte el, mert szülői egy csinja miatt megszüdték.

Agyonszurt legény. *Bus Lukács* 26 éves zentszállási legényt — mint topolyai levelezőnk írja — e hó 18-án verekedés közben úgy összeszurkálták, hogy harmadnap belehalt sebeibe. A vizsgálatot megindították.

Titokzatos haláleset. *Szalkai Péter* 29 éves *csantavéri* lakost — mint levelezőnk írja — e hó 19-én halva hozták haza. Hozzá tartozói zavaros vallomásából nem lehetett megállapítani a haláleset körülményeit. A titokzatos ügyben megindították a vizsgálatot.

Halálozások. *Lipschitz* Gáspár szabadkai izr. főkántor vasárnap Karlsbadban meghalt. Temetése iránt a hitközség intézkedett.

Boróczy Ernő bajai állatorvos e hó 15-én 62 éves korában meghalt. A feladatát lelkiismeretesen teljesítő, derék férfiut nagy részvétellel temették el.

Hegyes János csonoplyai ny. kántor a napokban meghalt.

Jánits Farkas titeli tanítóképezdei növendék a napokban meghalt.

Ujvidék 1911. költségelőirányzata a következő:

A rendes kiadások összege	1,091,736 K
» rendkívüli »	866,168 »
Az összes kiadás	1,457,604 K
A rendes bevételek összege	733,307 »
A rendkívüli bevételek	368,490 »
Összes bevétel	1,101,797 K
A felmerülő 356,107 kor. hiány az 512,000 kor. egyenes adó után kivetett 70% községi pótdoból fog pótolatni.	

A topolyai fogyasztási adóbérletet a község kapta meg, évi 30,000 koronáért.

A Nemzeti Szalon ujvidéki kiállítása. A Nemzeti Szalon október 8-tól 16-ig Ujvidéken kiállítást rendez. Reméljük, hogy ennél a kiállításnál nem fogjuk észlelni azokat a jelenségeket melyek a közel múltban a társulat hírnevére nem a legjobb hatással volt. A kiállítandó képek összeválogatásánál ne a festők összeköttetése, hanem a festmények műértéke legyen az irányadó. Ugyanennek kell érvényesülnie a képek elhelyezésénél is. A kiállítással még behatóbban fogunk foglalkozni.

Bajai virilisek. Baja város virilistái a jövő évre a következők:

Szász Ottó, *Jury Károly*, dr. *Fischhof Zsigmond*, *Descher Gyula*, *Freund Lázár*, dr. *Nikolaus Béla*, *Somogyi Ágost*, *Tury Máttyás*, *Somogyi Emil*, *Grünhut Miksa*, *Grauaug Lipót*, *Schlesinger Gyula*, *Willmann János*, *Reich Vilmos*, *Schön Géza*, *Dely Géza*, dr. *Koller Imre*, *Schwarz József*, dr. *Róna Dezső*, *Zweig Mór*, *Weidinger Dezső*, *Pollák Bernát*, *Vojnits Dániel*, *Bodrog*

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavar-emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székeelésben szenvednek, a »*Moll-féle seidlitzpor*« használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. *Tuchlauben* 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Gyula, dr. Klénáncz György, Michitsch István, Jovanovits Milán, Fleischmann Manó, dr. Makray László, Trafikant Károly, Meskó Zoltán, dr. Fehér János, Valentin Emil, Pollák Illés, Szász Géza, Pollermann Bertalan, Politzer Jakab, dr. Kelemen József, Tüske János. Póttagok: Hesser Gyula, Ertl János, Rosenberg Samu, Ritter Jakab, dr. Raisz Sándor, dr. Boros József, dr. Bruck Samu, dr. Alföldy Lajos.

Rendőri brutalitás. Juhász Antal és Kovács Antal topolyai rendőrök ellen — mint levelezőnk írja — a csendőrség följelentést tett, mert Szabó Antal topolyai lakost megtámadták és kardjokkal úgy megvagdalták, hogy Szabó sérülései súlyosak. A rendőrök verekedő legényeket üztek és azon hiszemben, hogy Szabó is köztük volt, őt támadták meg.

Véres verekedés Topolyán. Topolyán — mint levelezőnk írja — Éter Mihály, Éter Antal és Blahó János a napokban megtámadták Domány Ferenc és Domány János szállási lakosokat s úgy elverték, hogy vértől borítva, súlyos sérülésekkel szállították őket haza. A följelentést megtették ellenük.

Lepedőbe vitték haza. Ez is csak Topolyán, a bicskások Eldaródójában történhetett. Preradovits Radivoj és Kiss Imre topolyai lakosok — mint levelezőnk írja — Kucserka Mátyást botokkal úgy elverték, hogy szegény embert eszméletlen állapotban lepedőben vitték haza. A támadókat följelentették.

Méhlopás Topolyán. Szent József topolyai földmives ellen följelentést tettek, mert — mint levelezőnk írja — Gál János topolyai méhészkárára 1 kaptár méhet, Kurfis Pál kárára 2 méh családot kaptárral együtt elloptott.

Rabló cigányok Csantavéren. Lakatos Dávid csantavéri cigányt — mint levelezőnk írja — a szabadkai határban több cigány megtámadta jól megverte és 80 korona pénzt tőle elrabolta. A csendőrség nyomozása során kiderítette, hogy a tettesek Petrovits Vázso és Boris, Dimirts Sándor és Mihály és ennek felesége. Petrovits Vázso és Boris elfogták, a többiek megszöktek.

Gabonalopás Topolyán. Németh József, Misinorki Lajos topolyai szállási legények — mint levelezőnk írja — nagobbmennyiségű búzát rozsozt, kukoricát loptak és azt Ravasz Imrének eladták. A csendőrség letartóztatta őket és egyben följelentést tett a tolvajok és az orgazda ellen.

A palicsi halálos szerencsétlenség. Megirtuk Lányi Mór volt orsz. képviselő leányának halálos balesetét. A bíróság most megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy ki a felelős azért, hogy az udvaron meszes gödröt ástak s azt nyitva hagyták.

Súlyos baleset. Eördög Dónát zentai hajózási állomásfőnök a napokban a Tiszaparton a mélységbe zuhat s súlyos sérüléseket szenvedett.

Az elhagyott gyermekek gondozása Zentán. Dudás Lajos nyugalmazott zentai polgármester a következő nyilatkozatot teszi közzé: A hét éven alóli elhagyott gyermekek állami gondozását az 1898. évi XXI. t. c. írja elő. Ezen törvény kiegészítéséül az 50,000/899. számú belügyminiszteri rendelet megszabja azon eljárást, amely mellett a gyermekek segélyezése történik. Ezen rendelet szerint a 7 éven alóli árva gyermekek összeirandók és ezek létszámának kimutatása mellett a közigazgatási hatóság egyenkint tárgyalja le a gyermekek ügyét és annak eredményéhez képest jelentést tesz a minisztériumnak, hol a megfelelő segély folyósítatik és a kir. adóhivatal az utalványozott segélyt havonként fizeti ki az országos betegápolási alap terhére. Nálunk ilyen összeírás még nem történt, pedig a törvény szerint az olyan kis inségesek is, akiknek vannak ugyan szülei, de eltartani őket nem képesek, szintén állami segélyben részesülnek. Rámutatunk ezen felháborító hivatali mulasztásra, mely mulasztás következtében nagyon is tetemes erkölcsi és vagyoni megrövidülés jut ki Zentának, mert az állam egyre szedi Zenta polgáraitól is az országos betegápolási pótadót, anélkül, hogy jobbat — a lelencenek kívül — bármit is itt a törvényben előírt célokra fordítana.

A kolera örültje. »Az Ujság« írja a következőket:

Bácsról, Bács megye egy kis községéből egy uriaszony a napokban felhozta a fiát, egy Révész József nevű harminchárom éves fiatal embert, akit a rendőrorvos kénytelen volt a lipótzmezei tébolydabá internálni, mert csakugyan tébolyodott volt. A szó való értelmében beleőrült a kolera. A szerencsétlen Mohácson volt egy rokonánál könyvelő. Midőn Mohácson kitört a kolera, szabadságot kért főnökétől, hogy a kolera idejére haza mehessen. Őszintén meg is mondta, hogy miért kéri, de kinevették. Azt mondták, hogy gyáva ember. A nagyon gyenge

idegzetű ifju, aki különben is hajlott az üldözési mániára, lelkére vette a dolgot és bebeszélte magának, hogy őt erőnek-erejével koleraival akarják kipusztítani. Vasárnap kitört rajta az örület úgy, hogy el kellett rendelni elmeegógyintézetbe való szállítását.

Véresre vert leány. Óbecsén Baranyi Mária ottani gazda leánya vízért ment a kutra s utközben letette a köcsögjét. Éppen akkor ért oda Prodanovits István asztalossegéd, aki tréfából eldugta a köcsögjét, majd föl szólította a legényt, mondja meg, hogy hová dugta el a köcsögöt. A legény azonban tovább akart enyelgni és nem mondta meg. A leány erre szidni kezdte a legényt, aki állítólag arcul ütötte őt, majd fellökte, a mellére térdelt és dulakodás közben a leánynak a kulcsontja eltört. Egy hónapig volt a leány ágybafekvő beteg. Az Ujvidéki királyi törvényszék súlyos testisértés vétsége miatt vonta felelősségre a durva legényt, aki tagadta bűnösségét. A bíróság azonban bebizonyítottan látta a vádat és Prodanovitsot egy hónapi fogházra ítélte. A szegedi királyi ítélőtábla helybenhagyta az elsőbíróság döntését.

Csatornaépítés Ujvidéken. Ujvidék szab. kir. város polgármesterei hivatala szeptember 15-én versenytárgyalást tartott a Magyar-utcán és a Mátyás király-utca egy részén létesítendő városi csatornázási munkák biztosítására. A következő ajánlatok érkeztek be: Pletikoszics József és Basitalos István (Ujvidék) 14.419:20 kor. és Viletti Vilmos (Ujvidék) 10.326 kor. Az ajánlatok döntés alatt állanak.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az »Alkotmány« folyó hó 7-én megjelent 212-dik számában »Elpáholó jegyző«, s ugyanazon napon Szabadkán megjelent »Bácskai Napló« 204-ik számában »A megvert jegyző«, sőt hallomás szerint több más lapban is valamiféle esztét vesztelt individuum azt kürtöli világgá, mintha engem hivatalos helyiségemben és azon kívül is tetteleg bántalmazott volna. Ezen tisztelt lapok »Saját tudósítója«-nak megnyugtatása végett tisztelettel kérem Tekintetes Szerkesztő Ur, méltóztassék becses lapjának legközelebbi számában közzétenni, hogy engem bizony egyetlen ujjal sem bántalmazott senki, s hogy a beküldött közlemények csupa olyan légből kapott tendenciózus hazugságokat képeznek, mint amilyeneket valaki az ismeretlenség leple alatt — halomlás szerint — már két év óta gyártogat és tesz közzé ellenem olyan lapokban, melyeket olvasni nem áll módomban, s így a közlemények megjelenéséről nem vehettem tudomást, s azok ellen természetesen nem is védekezhettem. Most azonban kvalifikálatlan, durva megtámadtatásomról értesülvén, a fent jelzett lapok és az ismeretlenség homályába rejtőzött lesipuskás fráter »Saját tudósító« ellen a fenyítő eljárás megindítása végett a szükséges intézkedéseket már megvettem.

Tekintetes Szerkesztő Urnak nagyrabecsülésem nyilvánítása mellett vagyok

Csátalja, 1910. szeptember 14-én.

Kiváló tisztelettel
Szilvász György,
községi jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

A bácsalmási országos vásár jól sikerült. Az egyes iparcikkeknek nagy keletje volt. Az állatforgalom is széles keretben mozgott. Marhákért igen magas árakat fizettek.

Földművesek tudakozó irodája. Az előbbeni földmívelésügyi miniszter a földmívelésügyi minisztériumban irodát szervezett abból a célból, hogy a földműveseket ügyes-bajos dolgokban akár levélben, akár személyesen fordulnak az irodához, tanácsokkal és utbaigazításokkal lássa el. Az iroda eddig is igen szép sikerrel működött, bár rendeltetését félreismerve, sokszor termények eladására és vételére irányuló megbízásokkal is zaklatták. Minthogy a tekintetben nyilvánvaló félreértés forgott fenn, az iroda a hozzá fordulókat egyenként, most legutóbb

pedig a Bácsmegeyi Gazdasági Egyesületet körlevélben értesítette, hogy munkakörébe semmi-féle eladási vagy vételi megbízásnak teljesítése nem tartozik, ellenben teljesen díjtalanul rendelkezésére áll a mezőgazdák minden olyan esetben, ahol szakszerű tanácsokat, utbaigazításokat, vagy a minisztériumnál levő ügyeikről felvilágosításokat kérnek.

Csalamádé után buza. Tudvalevőleg hazánkban csalamádé után rendszeren búzát szoktak a gazdák vetni, bár ezen eljárás helyességéről a nézetek rendkívül eltérők, amennyiben az egyik a gazda a csalamádét jó, a másik rossz előveteménynek tartja. Bizonyos, hogy a csalamádé nagyon meghuzza a talajt s csak az esetben lehet jó előveteménye a búzának, ha istálló és foszfor trágyával ellátott talajba vetjük. Az ilyen szuperfoszfátot talajba vetett korai csalamádé nagyon jó elővetemény a búzának, mert egyrészt jól előkészíthetjük buza alá a földet, különösen, ha a csalamádé kaszálása szerinti részletekben azonnal felszántatjuk a talajt, másrészt pedig az istálló trágyával és szuperfoszfáttal annyit táperőlt adunk a talajnak, amennyiből bőven jut a búzának is, amelyre különösen a szuperfoszfát nagy terméshozó hatást fog kifejteni. A késői csalamádé, vagy az olyan, amely tápláló anyagokban szegény talajba került, nem alkalmas a buza előveteményéül, mert a talajt nem lehet kellőleg megművelni és előkészíteni.

Szerkesztői üzenetek.

M. M., Ószivác. Intézkedtünk.

Fürdőigazgatóság, Pöstyén. A kért számokat szerdán postára tettük.

K. Gy., Kölpény. Levélben válaszolunk.

B. J., Bajmok. Illetékes helyről kértünk most fölvilágosítást. Mihelyt megkapjuk azonnal értesítjük. A mult-kori mulasztásért elnézését kérjük.

H. L., Óbecse. Nekünk is kellemetlen a dolog. De hát nem minden tudósító áll földadat magasztalan. Munkásságát szívesen vesszük.

H. S., T. R., K. L. Ezidőszert borsódi birtokán tartózkodik.

Többeknek. A dicséretnek az a meleg hangja, melylyel dr. Faragóné Galambos Margit urhölgyet, lapunk legutóbbi számában megjelent költeményeért elhalmozzák, jólesik nekünk is.

H. V., Kossuthfalva. Ötletes, szellemes dolog; tehát soron kívül bemutatjuk.

St. M., Petrőc. Szívesen vesszük a jövőben is.

H. Gy., Budapest, Pasteur-intézet. Reméljük, hogy a kutyahistoriának hamar vége szakad, s akkor beváltja ígétét.

F. M., Béreg. Intézkedtünk.

Bethlen Gábor Kör, Budapest. Lapunk vezéréhez intézett kérelmét, amennyiben a körülmények megengedik, mielőbb teljesíteni fogjuk.

G. J., Wien, Rennegasse 68. Kivánsága szerint intézkedtünk.

M-né N. T., Gilád. A cikket a jelzett időben leadjuk. Csakis eredeti, más lapban meg nem jelent verseket közlünk.

A. J., Ada. A nyilatkozat egyes részeit törölnünk kellett. Értjük és átérzük az indokokat, melyek önt és társait az ily állásfoglalásra birták, de mégsem engedhetjük, hogy az ottani társadalom két olyan tiszteletreméltó tagjáról, akinek az önközsége igen sokat köszön, ilyen erős hangú megjegyzések tetessenek lapunkban.

G. J., Békés. Intézkedtünk. Budapesten való tartózkodása alatt ígétének beváltására számítunk.

J. J. J., Zentán. Bennünket ugyan hiába igyekeznének befolyásolni.

Id. Sch. J., Bácsfeketehely. Holnap intézkedünk.

P. N., Zombor. Rosszul gondolkodik; fölfogása helytelen. Nem a hely ad tekintélyt a képviselőnek. Tisza Kálmán miniszterelnöksége után a szélsőjobb szakasz negyedik padosorában ült; Eötvös Károlynak szintén a középpadokban volt a helye. De azért volt olyan tekintélyök, mint például Bakonyi Samunak vagy Szmeccsányi Györgynek, akik most az első padosorban ülnek. És a jelenben gróf Tisza Istvánnak a VII. szakasz negyedik padjában, báró Vojnits Istvánnak az V. szakasz harmadik padjában van a helye. Pedig ők tetszésük szerint válogathattak a helyekben. A második kérdésre a képviselőház megnyitja után fogunk válaszolni.

rst. Ez nem ok a busulásra. Végre is nem vagyunk Japánban, ahol a hiu hölgyek apránként lefürészelik a lábukat, hogy minél kisebbek legyenek. A láb hosszának optikai csodászerű csökkentésére igen alkalmas a cipő-saroknak belyebb illesztése. Egyébként most divatos a hosszú láb; 1—2 év óta a női cipők hegyét a megfelelő mértéknél 2 cm-rel hosszabbra szabják.

„Csak az enyém.” Nem közölhetjük.

T. B., Bácsalmás. Nem intézkedhetünk. Ha Budapesten lesz, megbeszéljük vele.

3728 sz./kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Tündéres községben üresedésben levő községi

szülésznoi állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket (születési bizonylat, oklevél és erkölcsi bizonylat) hozzám folyó évi **október hó 6-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás évi 180 korona javadalmazással van egybekötve.

Titel, 1910. szeptember 13-án.

Szemző János

2—1

főszolgabíró.

Adóilleték Közigazgatási Iroda.

Budapest, Erzsébet-körut 7. sz. II. emelet.

Adókat, illetékeket kiszámít és felülvizsgál. Eljár **honosítási, nagykorúsítási, némagyarosítási, házassági, katonai és árva ügyekben. Okmányokat** beszerz. Igazolványokat, engedélyeket készkőzöl. Kétes követeléseket behajt. Vidéki és külföldi megbízásokra gyors és pontos elintézés. 4—4

5148/kig. 910.

Pályázati hirdetmény.

Bács községben lemondás folytán üresedésbe jött községi

végrehajtói állásra,

mellyel havi előleges részletekben fizetendő évi 1000 korona fizetés jár, f. é. **október hó 9-ig** terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Német és szláv nyelv ismerete megkívántatik.

Hodság, 1910. évi szeptember 19.

Rumbach Lajos

2—1

tb. főszolgabíró.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a

„Bácsmegye“

kiadóhivatalában

Budapest, Teréz-körut 2. sz.

Boroshordók

új és használt állapotban **minden mennyiségben és nagyságban** olcsón **eladók.** 18—15

Schmidt János Bácsfeketehegy.

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 10 korona

== franco küldéssel. ==

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegye).

10 billiárdasztal

(8 modern mahagoni) karambol, alig használt, új állapotban, **olcsón eladó.** 18—15

Schmidt János Bácsfeketehegy.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

Leány-internátus Zentán.

ENDREINÉ-féle leányinternátus (nevelőintézet) **Zentán** nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi **díj** 600 K.
Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legujabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserelese méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések **ingyen.**

Butorvevők! Szíves figyelemüket felhívjuk a

„Hungária“

kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Lederer

gyártmányaira

Ujvidék a gázgyárral szembe.

Hungária butorok: csakis elsőrendű száraz kemény fából készülnek.

Hungária butorok: szolidan, izléseken és finoman vannak kidolgozva.

Hungária butorok: ennek folytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

Hungária butorok: olcsók, mert nem kell értők sem fuvar, sem csomagolási költséget fizetni, mint a távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária butort: minden vevő az eredeti gyári áron kaphat. 13—4

Schönberger Lipót és Fia

ujjonnan berendezett és új választékkal felszerelt butorkereskedésében, mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár o **Schönberger és Lederer cég** helyi le-
rakatánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. szám.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Hoffman Mihály Özvegye

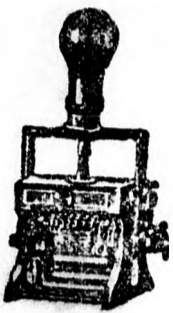
**== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.**

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bács megyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és díszítési műintézet

✿ BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM. ✿

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázolósi és kárpitozási** (tapeta) díszítő munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** díszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak díszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — A **Nemzeti Szalon** és a **Szent-István-Társulat** termeit is mi díszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔